

УДК 632.11:37:636.02

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою ДУ «НМЦ
«Агроосвіта» (протокол від 11.01. 2019 №1)

Збірник тез II Міжнародної науково-практичної конференції «Кліматичні зміни та сільське господарство. Виклики для аграрної науки та освіти», 10-12 квітня 2019 року. ДУ НМЦ «Агроосвіта», Київ – Миколаїв – Херсон, 2019. – 490 с

Тези, внесені до збірника, наведено у вигляді, в якому були подані авторами з деякими суто технічними правками. Організатори конференції не несуть відповідальності щодо науковості та змісту представлених матеріалів

ЗМІСТ

ВОЖЕГОВА Р.А. Напрями адаптації галузі рослинництва до регіональних змін клімату	6
ПИСАРЕНКО В.М., ПИСАРЕНКО П.В., ПИСАРЕНКО В.В. Напрями адаптування землеробства до змін клімату	9
МАКУХА О.В. Розробка елементів адаптивної технології вирощування фенхелю звичайного в посушливих умовах Півдня України	23
МАРЕНИЧ М.М. Урожайність зерна пшениці в умовах зміни клімату	26
ГОЛОВАНЬ Л.В., СТАНКЕВИЧ С.В. Інтродукція роду <i>vigna savi</i> у східному Лісостепу України	28
КОРОБСЬКИХ І.О. Кліматичні зміни та сільське господарство	32
СЕМЕНЧЕНКО О.Л., ЗАВЕРТАЛЮК В.Ф., БОГДАНОВ О.П. Картопля рання за ущільнених посівів	33
ПАСЄЧКО Д.-В.Д. Зоометеорологічні дослідження в Україні	34
БУКША І.Ф., ПАСТЕРНАК В.П., НАЗАРЕНКО В.В. Напрями реалізації потенціалу лісового господарства України щодо пом'якшення наслідків зміни клімату	38
ОКРУШКО С.Є. Вплив регуляторів росту на овочеві культури	41
КОЛІСНИК О.М. Ідентифікація самозапилених ліній кукурудзи за стійкістю до основних хвороб	43
БИБЕН І.А. Биологическая активность пробиотической культуры <i>a. viridans</i> штамм <i>bi-07</i> в отношении энтерококков	46
БИБЕН І.А., СОСНИЦКАЯ А.А., ЗАЖАРСКИЙ В.В., СОСНИЦКИЙ А.И. Морфологические и биологические свойства полевой культуры <i>p. multocida subspecio gallicyda</i> штамм <i>SA-18</i>	49
СОСНИЦКИЙ А.И. Влияние сапрофитизации на морфологию и биологию культуры <i>m. avium</i> штамм <i>ИЭКВМ-УААН</i>	52
ПАНЦИРЕВА Г.В. Вплив технологічних прийомів на функціонування асиміляційного апарату люпину білого в умовах Правобережного Лісостепу	56
МАТУСЯК М.В. Оцінювання успішності акліматизації та адаптації представників родини кипарисові (CUPRESSACEAE F. NEGER) в умовах біостанонару ВНАУ	58
ЦИГАНСЬКА О.І. Урожайність зерна сортів сої залежно від доз мінеральних добрив та комплексу мікроелементів	61
ПАЛАМАРЧУК І.І. Вплив мульчування ґрунту на врожайність рослин кабачка в умовах Лісостепу Правобережного України	64

У 2018 р. Уряд України прийняв Стратегію низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, яка передбачає зменшення обсягу викидів парникових газів, відмову від викопного палива та інвестування у відновлювальні джерела енергії. Окрему увагу в Стратегії приділено питанням реалізації потенціалу поглиначів (передусім – лісів та агролісомеліоративних насаджень) (<https://menr.gov.ua/news/31815.html>). Передбачено, зокрема, оптимізацію структури землекористування, збільшення площ земель, вкритих лісовою рослинністю, раціональне розміщення лісів та агролісомеліоративних насаджень, які становлять екологічний каркас ландшафтів, а також відновлення полезахисних лісових смуг та інших видів агролісомеліоративних насаджень, поліпшення практик ведення господарської діяльності у секторі ЗЗЛГ на основі кліматично орієнтованих методів ведення сільського та лісового господарств.

УДК 631.811.98:631.559:635

ОКРУШКО С.Є., канд. с.-г. наук, доцент

Вінницький національний аграрний університет

svetaokr@i.ua

ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ НА ОВОЧЕВІ КУЛЬТУРИ

За оцінюванням експертів, населення Землі в 2050 році перевищуватиме 9,5 млрд осіб. Це означає, що зросте проблема забезпечення людей якісною їжею, а тварин – кормами. Крім того, в останні десятиліття спостерігається погіршення клімату через негативний вплив хімічного методу в сільському господарстві та через глобальне потепління на планеті. Планується, що одним із шляхів вирішення цих проблем у майбутньому буде: використання меншої кількості пестицидів завдяки переходу до ефективних систем захисту культурних рослин від шкідливих організмів та зростатимуть площі під органічним виробництвом сільськогосподарської продукції.

Кліматичні умови останніх років зумовлюють зниження здатності ґрунту забезпечувати сільськогосподарські рослини сприятливим температурним режимом та вологістю в оптимальній кількості. Внаслідок цього виникає нагальна потреба вносити корективи до їх технологій вирощування. Сучасні рекомендації пропонують широке використання регуляторів росту рослин. Ці препарати мають доступну ціну, характеризуються низькою нормою витрати, а також вони є сумісними із пестицидами. Крім того, РРР самі можуть частково забезпечувати захист рослин від хвороб. Регулятори росту можуть захищати рослини від різких перепадів температури, заморозків та посухи. І таким чином певною мірою компенсують вплив стресових умов під час вирощування рослинницької продукції.

Регулятори росту рослин забезпечують реалізацію генетичного потенціалу високої урожайності та не мають негативного впливу на безпечність і якість продукції [1].

Гумати, що, зазвичай, входять до складу РРР, мають позитивний вплив на активізацію всіх біохімічних процесів у клітинах рослин. Гумінова кислота надходить у ядра, мітохондрії та хлоропласти клітин. Вона долучає до обміну речовин додаткову кількість кисню і завдяки цьому підвищується енергетичний потенціал, а це в свою чергу веде до поліпшення життєдіяльності рослини загалом. Також значно активізуються ферментні системи й вуглецевий обмін у рослинному організмі. Крім того, посилюється утворення хлорофілу та пришвидшується процес фотосинтезу у листках, водночас збільшується вміст білків і цукрів.

Протягом 2015-2018 років на базі дослідного поля ВНАУ проводили досліди, де вивчали вплив стимуляторів росту Біокомплекс БТУ, Вимпел та Марс ЕЛ на рослини столового буряку, моркви та капусти білоголової. Оскільки складні та мінливі погодні умови значною мірою визначають темпи росту, розвитку і продуктивності культурних рослин, було вирішено зменшити їх негативний вплив за допомогою цих препаратів.

Проведені дослідження показали, що застосування стимуляторів росту Біокомплекс БТУ та Вимпел веде до зростання урожайності та товарності коренеплодів столового буряку та моркви. Найкращі результати забезпечило використання препарату Вимпел для замочування насіння та тричі протягом вегетації обприскування культурних рослин. Урожайність столового буряку зросла на 11,4-12,2%, а моркви на 13,2-13,7%; товарність коренеплодів теж зросла відповідно на 4% і 6% [3].

Замочування насіння капусти білоголової у розчині препарату Вимпел забезпечило підвищення його схожості. У разі різкого коливання температури повітря між денним та нічним періодами рослини можуть відчувати стрес, що в подальшому негативно відображається на їх рості й розвитку. Позакореневе оброблення препаратом Вимпел (тричі протягом вегетації) сприяло кращому вкоріненню розсади та її швидшому розвитку в сортів капусти білоголової, що були взяті для дослідження: Димерська 7 та Харківська зимова. Проведені дослідження показали, що застосування стимулятора росту Вимпел веде до зростання урожайності та товарності капусти білоголової обох сортів. Найкращі результати забезпечило використання препарату Вимпел для замочування насіння та тричі протягом вегетації обприскування культурних рослин. Урожайність капусти білоголової сорту Димерська 7 зросла на 8,5-11,8%, а сорту Харківська зимова на 6,3-10,1%, а товарність збільшилася відповідно на 4% і 2% [2].

Товарність коренеплодів буряку столового зросла лише на 3% внаслідок застосування препарату Марс ЕЛ. Дрібних коренеплодів на дослідних ділянках майже не було. Поперечний діаметр 6% коренеплодів сорту Червона

куля перевищував 14 см, а це максимально дозволений розмір за товарністю навіть для другого сорту такої продукції. Довжина окремих коренеплодів Опольський була більше рекомендованої для першого сорту видовжених форм буряку столового – 12 см. Найвищі результати отримано за використання препарату Марс ЕЛ для замочування насіння та тричі протягом вегетації обприскування культурних рослин. Урожайність буряку столового зросла на 10,7-15,0% [4].

Висновок. Завдяки підвищенню стійкості рослин до несприятливих умов зовнішнього середовища регулятори росту мають високу ефективність результатів застосування.

Література

1. Коноваленко Л.І., Моргунов В.В., Петренко К.В. Ефективність різних регуляторів росту рослин та біопрепаратів в умовах Степу. Агроекологічний журнал. 2013. № 2. С. 51-56.
2. Окрушко С.Є. Вплив стимулятора росту Вимпел на врожайність капусти білоголової. Зб. наук. пр. ХНАУ. 2017. № 1. С. 140-145
3. Окрушко С.Є. Вплив стимуляторів росту на урожайність овочевих культур. Зб. наук. пр. ВНАУ. 2017. № 5. С. 34-39
4. Окрушко С.Є., Пінчук Н.В., Голюк Ю.В. Вплив регулятора росту МАРС ЕЛ на врожайність буряку столового. Зб. наук. пр. ВНАУ. 2018. № 11. С. 44–51

УДК 633.15:631.527.82:632.938

КОЛІСНИК О.М., канд. с.-г. наук

Вінницький національний аграрний університет

ІДЕНТИФІКАЦІЯ САМОЗАПИЛЕНИХ ЛІНІЙ КУКУРУДЗИ ЗА СТІЙКІСТЮ ДО ОСНОВНИХ ХВОРОБ

Значним резервом отримання високих і стабільних урожаїв кукурудзи є інтегрований захист її від збудників хвороб, який в умовах інтенсифікації виробництва стають особливо цінними. В умовах ведення інтенсивного землеробства, в разі порушення сформованого балансу мікроорганізмів у рослинних агробіоценозах, створюються сприятливі умови для розвитку фітопатогенних організмів.

Для вивчення стійкості вихідного матеріалу до основних хвороб у наших дослідженнях застосовували природній інфекційний фон з огляду на ступінь його прояву в ґрунтово-кліматичній зоні.

Результати свідчать, що у Вінницькій області показники ураження основними хворобами коливались від 0 до 45 % щороку, і показує переважно